

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. Голови Вищої ради правосуддя

Віктор ГРИЦУК

« 25 » 02 2022 р.

План діяльності Вищої ради правосуддя на 2022-2024 роки

1. Мета (місія)

Забезпечення верховенства права та захисту прав і свобод людини через формування доброчесного, високопрофесійного та незалежного корпусу суддів.

2. Аналіз поточної ситуації у сфері діяльності

Відповідно до Конституції України та Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Вища рада правосуддя (далі також – Рада, ВРП) є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

5 січня 2020 року виповнилось три роки з моменту набрання чинності Законом України «Про Вищу раду правосуддя» (за винятком деяких положень) і початку функціонування конституційного органу державної влади та суддівського врядування.

З метою реалізації покладених на Вищу раду правосуддя завдань у 2020 році здійснено значний обсяг заходів з реалізації її повноважень.

Так, упродовж 2020 року проведено **101** засідання Вищої ради правосуддя, на яких прийнято **1661** акт.

У 2020 році на розгляд Ради винесено **583** матеріали про призначення кандидатів на посади суддів, із них розглянуто **544** матеріали, відкладено розгляд **39** матеріалів.

За результатами розгляду вказаних матеріалів Радою прийнято **536** актів, у тому числі:

530 рішень про внесення Президентіві України подання про призначення кандидатів на посади суддів, **6** рішень про відмову у внесенні подання Президентіві України.

Упродовж 2020 року внесено Президентіві України **530** подань про призначення **530** кандидатів на посади суддів та отримано **38** указів Президента України про призначення **516** суддів.

Протягом 2020 року до ВРП надійшло **2** матеріали про припинення відставки судді та прийнято **1** рішення про відмову в припиненні відставки судді.

На виконання повноважень щодо переведення суддів Вищою радою правосуддя ухвалено **2** рішення про переведення **2** суддів.

Крім того, відповідно до підпункту 1 пункту 2 розділу II Закону № 679-IX Рада у період відсутності повноважного складу ВККС України ухвалює без рекомендації чи подання ВККС України рішення про відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації та про дострокове закінчення відрядження судді.

У 2020 році до Вищої ради правосуддя надійшло **51** повідомлення ДСА України про необхідність розгляду питання про відрядження суддів до **58** судів з надмірним рівнем судового навантаження.

За результатами розгляду вказаних матеріалів Вищою радою правосуддя прийняті рішення про відрядження **34** суддів до **20** судів з надмірним рівнем судового навантаження та до **2** судів, які припинили свою роботу та здійснення правосуддя в яких було неможливим (Станично-Луганський районний суд Луганської області, Рокитнянський районний суд Київської області).

У 2020 році Радою ухвалено рішення щодо звільнення **252** суддів з посад за загальними обставинами, зокрема:

249 суддів - у зв'язку з поданням заяви про відставку;

3 суддів - за власним бажанням.

Протягом звітного періоду ВРП прийнято рішення про звільнення з посад **29** суддів за особливими обставинами.

За вказаний період за поданням Дисциплінарних палат Вищою радою правосуддя прийнято **13** рішень про звільнення **13** суддів із посад за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді, або виявлення його невідповідності займаній посаді.

Крім того, Радою прийнято **4** рішення про звільнення **4** суддів з посад на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подань з рекомендацією ВККСУ про звільнення з посад, оскільки за результатами кваліфікаційного оцінювання їх визнано такими, що не відповідають займаній посаді.

Також на підставі пункту 3 частини шостої статті 126 Конституції України звільнено з посад **12** суддів, щодо яких були внесені подання про звільнення до набрання чинності Законом України від 02.06.2016 № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» (далі – Закон України №1401-VIII), але рішення щодо яких не були прийняті Верховною Радою України чи Президентом України, в тому числі після скасування рішення Верховним Судом чи після перегляду рішення Європейським судом з прав людини.

Протягом 2020 року Дисциплінарними палатами та членами Вищої ради правосуддя завершено розгляд **13 425** дисциплінарних скарг.

За результатами розгляду дисциплінарних скарг Дисциплінарними палатами та одноособово членами ВРП у 2020 році прийнято такі рішення:

6 520 ухвал членів ВРП про залишення без розгляду дисциплінарних скарг та повернення скаргнику;

237 рішень про повернення дисциплінарних скарг ухвалами Дисциплінарних палат;

404 рішення про відкриття дисциплінарної справи;

129 рішень про притягнення судді до дисциплінарної відповідальності;

944 рішення про відмову у відкритті дисциплінарних справ або залишення заяви без розгляду;

118 рішень про відмову в притягненні судді до дисциплінарної відповідальності та закриття дисциплінарного провадження.

Усього у звітному періоді Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя прийнято **129** рішень про притягнення до дисциплінарної відповідальності **141** судді.

На виконання конституційних повноважень щодо розгляду справ і ухвалення рішень стосовно порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності Радою розглянуто **15** заяв про порушення суддею чи прокурором вимог щодо несумісності, за якими ухвалено: **1** рішення про визнання відсутності порушень суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом та **14** рішень про залишення заяви без розгляду, повернення заяви скаргнику.

Окремо слід зазначити про важливий та досить складний напрям діяльності Ради щодо забезпечення незалежності судової влади, оскільки ефективне виконання суддею своїх функцій можливе лише за умови його незалежності.

Питання тиску на суддю під час здійснення ним професійної діяльності на сьогодні залишається актуальним. Про це свідчить кількість повідомлень суддів про втручання в їхню професійну діяльність, які надходять до ВРП.

Протягом 2020 року до Вищої ради правосуддя надійшло **341** повідомлення про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, про вчинення дій, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя.

Найбільше повідомлень про втручання у професійну діяльність надійшло від суддів місцевих судів, а саме – **286**, від суддів апеляційних судів – **36** повідомлень, від суддів Верховного Суду та Вищого антикорупційного суду – **19** повідомлень.

За результатами перевірок, проведених за повідомленнями про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, Вищою радою правосуддя розглянуто **350** повідомлень про втручання (з урахуванням повідомлень, що надійшли за попередні періоди) та ухвалено:

72 рішення про вжиття заходів реагування (звернення до прокуратури та органів правопорядку стосовно надання інформації про розкриття та розслідування злочинів, щодо внесення до відповідних органів чи посадових осіб подання про виявлення та притягнення до встановленої відповідальності осіб, якими вчинено дії або допущено бездіяльність, та інші);

61 рішення про затвердження висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя, якими затверджено **241** висновок членів ВРП.

Протягом 2020 року від Генеральної прокуратури України надійшло **18** клопотання, з них:

15 клопотань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

3 клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

За результатами розгляду клопотань Генеральної прокуратури України прийнято:

8 рішень про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

2 рішення про задоволення клопотань Генеральної прокуратури частково про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя;

3 рішення про відмову в задоволенні клопотань Генеральної прокуратури;

5 рішення про повернення клопотань Генеральної прокуратури.

Крім того, у 2020 році Вищою радою правосуддя розглянуто **1** подання Генеральної прокуратури України про надання згоди на утримання судді під вартою та **2** подання про надання згоди на утримання судді під арештом, за результатами розгляду яких Радою прийнято:

1 рішення про повернення подання про надання згоди на утримання судді під вартою у зв'язку з невідповідністю вимогам Закону № 1798-VIII та 20 Кримінального процесуального кодексу України;

2 рішення про надання згоди на утримання судді під арештом.

Протягом звітнього періоду Вища рада правосуддя продовжувала активну міжнародну співпрацю з питань правосуддя з іноземними закладами, установами та організаціями з метою реалізації визначених законом повноважень.

Разом із тим, слід зазначити, що запровадження у березні 2020 року карантинних обмежень, спрямованих на запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, внесло зміни у заплановану міжнародну діяльність Ради та вплинуло на формат проведення основної частини заходів – закордонні візити були скасовані, а більшість заходів за нових умов відбувалися в режимі відеоконференції.

Загалом протягом 2020 року члени Вищої ради правосуддя та співробітники секретаріату ВРП взяли участь у 117 заходах міжнародного характеру в Україні та за кордоном.

Упродовж першого півріччя 2021 року Вища рада правосуддя проводила свою діяльність з метою належної реалізації повноважень, визначених Конституцією України, законами України «Про Вищу раду правосуддя», «Про судоустрій і статус суддів».

За вказаний період Вищою радою правосуддя проведено 45 засідань, на яких прийнято 573 акти.

Упродовж першого півріччя 2021 року Вищою радою правосуддя прийнято 35 рішень про внесення Президентом України подання про призначення на посади 35 кандидатів.

За перше півріччя 2021 року до ВРП надійшло 41 повідомлення ДСА України щодо необхідності відрядження суддів до 41 суду.

Рішеннями ВРП розпочато процедуру відрядження до 31 суду (до місцевих загальних судів – 26, до апеляційних загальних – 4, до апеляційних господарських – 1) та у зв'язку з оприлюдненням на офіційному веб-сайті Вищої ради правосуддя оголошень про початок процедури відрядження суддів надійшло 54 згоди суддів на відрядження до 19 судів.

Вищою радою правосуддя прийняті рішення про відрядження 14 суддів.

Керуючись положеннями Конституції України як нормами прямої дії, на виконання повноважень щодо звільнення судді з посади Вищою радою правосуддя звільнено 68 суддів за загальними обставинами, зокрема у відставку – 67, у зв'язку з поданням заяви за власним бажанням – 1 суддя.

Крім того, протягом періоду, що аналізується, ВРП прийнято рішення про звільнення з посад за особливими обставинами 7 суддів, у тому числі:

6 рішень про звільнення **6** суддів із посад за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявлення його невідповідності займаній посаді (за поданням Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя);

1 рішення про звільнення **1** судді з посади на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подань з рекомендацією ВККСУ, оскільки за результатами кваліфікаційного оцінювання його визнано такими, що не відповідає займаній посаді.

Протягом січня – червня 2021 року до Вищої ради правосуддя надійшло **5 954** скарги щодо дисциплінарного проступку судді. Дисциплінарними палатами та членами ВРП повністю завершено розгляд **6 134** дисциплінарних скарг (включно з тими, що надійшли в попередні роки).

Протягом першого півріччя 2021 року проведено **62** засідання Дисциплінарних палат. За результатами розгляду дисциплінарних скарг Дисциплінарними палатами ухвалено такі рішення:

154 рішення про повернення дисциплінарних скарг ухвалами Дисциплінарних палат;

128 рішень про відкриття дисциплінарної справи;

53 рішення про притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності;

423 рішення про відмову у відкритті дисциплінарних справ;

38 рішень про відмову в притягненні суддів до дисциплінарної відповідальності та закриття дисциплінарного провадження.

Загальна кількість рішень Дисциплінарних палат ВРП – **796**.

За перше півріччя 2021 року до Вищої ради правосуддя надійшло **152** повідомлення про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, про дії, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя

Вищою радою правосуддя розглянуто **163** повідомлення суддів про втручання в діяльність щодо здійснення правосуддя (з урахуванням тих повідомлень, які надійшли за попередні періоди).

За результатами розгляду **51** повідомлення про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя ухвалено **41** рішення про вжиття заходів реагування (звернення до прокуратури та органів правопорядку стосовно надання інформації про розкриття та розслідування злочинів; внесення до відповідних органів чи посадових осіб подання про виявлення та притягнення до встановленої відповідальності осіб, якими вчинено дії або допущено бездіяльність, та інші).

За результатами розгляду **112** повідомлень суддів ухвалено **23** рішення про затвердження **103** висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

Відповідно до чинного законодавства до повноважень ВРП належить ухвалення рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Так, за перше півріччя 2021 року Вищою радою правосуддя розглянуто 3 клопотання Генерального прокурора про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням судді до кримінальної відповідальності, прийнято 3 рішення про їх задоволення та тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя до набрання законної сили вироком суду або закриття кримінального провадження.

Крім того, протягом звітного періоду до Вищої ради правосуддя надійшло 1 подання про надання згоди на утримання судді під арештом. За результатами розгляду вказаного подання Вищою радою правосуддя прийнято рішення про надання згоди на утримання судді під арештом.

3. Завдання та показники результатів їх виконання

Найменування показника результату виконання завдання	Одиниця виміру	Джерело інформації	Звітний період		Плановий період		
			2020 рік (звіт)	2021 рік (затверджено)	2022 рік (проект)	2023 рік (прогноз)	2024 рік (прогноз)
1	2	3	4	5	6	7	8
Кількість актів, прийнятих Вищою радою правосуддя, її органами та членами Вищої ради правосуддя	од.	План діяльності, управлінський облік	10266	10200	8350	8950	8950
Кількість розглянутих запитів на інформацію та звернень	од.	План діяльності, управлінський облік	3575	3500	3800	3800	3800
1	2	3	4	5	6	7	8
Забезпечення незалежності судової влади							
Кількість прийнятих актів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя	од.	План діяльності, управлінський облік	369	360	340	340	340

Забезпечення функціонування судової влади на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством та додержання професійної етики у діяльності суддів і прокурорів							
Кількість прийнятих актів, якими завершено розгляд справ (заяв) щодо несумісності	од.	План діяльності, управлінський облік	15	16	32	32	32
Кількість прийнятих актів, якими завершені дисциплінарні провадження щодо суддів	од.	План діяльності, управлінський облік	11423	10000	7000	8000	8000
Кількість прийнятих актів за результатами розгляду скарг на рішення у дисциплінарних справах	од.	План діяльності, управлінський облік	99	120	50	100	100
Формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів							
Кількість прийнятих актів щодо призначення судді на посаду, переведення та відрядження судді	од.	План діяльності, управлінський облік	644	1500	535	900	1100
Кількість прийнятих актів щодо тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя, звільнення судді з посади, припинення відставки судді	од.	План діяльності, управлінський облік	335	340	261	250	250

5. Бюджетні програми

з/п	КПКВК і назва бюджетної програми	КФКВ	Обсяги фінансування стратегічних цілей та завдань за бюджетними програмами (тис. гривень)							
			2021 рік (затверджено)		2022 рік (план)		2023 рік (прогноз)		2024 рік (прогноз)	
			Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд	Загальний фонд	Спеціальний фонд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Забезпечення незалежності судової влади. Забезпечення функціонування судової влади на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством та додержання професійної етики у діяльності суддів і прокурорів. Формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів.										
1	5981010 «Забезпечення засад функціонування незалежної судової влади»	0330	237 020,4	-	258 898,1	-	237 458,0		237 653,9	-
Усього за завданням:			237 020,4	-	258 898,1	-	237 458,0		237 653,9	-
Усього за планом діяльності:			237 020,4	-	258 898,1	-	237 458,0		237 653,9	-

6. Очікувані результати (за роками планового періоду)

Забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя – пріоритетне завдання, що є гарантією реалізації права на справедливий суд. Незалежність суддів не є прерогативою або привілеєм, що надається для захисту власних інтересів, але надається для захисту верховенства права і всіх тих, хто шукає і чекає справедливості.

За своїм статусом, визначеним Законом України «Про Вищу раду правосуддя», Вища рада правосуддя є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування доброчесного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

Вища рада правосуддя діє як орган, що має гарантувати не лише незалежність, але й відповідальність судової влади.

Одним із повноважень Вищої ради правосуддя щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя є підготовка обов'язкових до розгляду консультативних висновків стосовно законопроектів з питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів (відповідно до пункту 15 частини першої статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя»).

У зв'язку з численною кількістю законопроектів, що започаткували нові структурні зміни у системі правосуддя, Вищою радою правосуддя прийнято та затверджено низку консультативних висновків.

Надзвичайно важливим та глобальним завданням Вищої ради правосуддя є діалог із громадськістю, ЗМІ, через участь у спільних заходах, брифінгах, конференціях тощо. А отже, виникає необхідність у повному забезпеченні Вищої ради правосуддя засобами інформатизації.

Також, реалізуючи свої повноваження, Вища рада правосуддя бере участь у міжнародному співробітництві, у тому числі взаємодіє з іноземними закладами, установами та організаціями з питань правосуддя, розроблення та впровадження заходів забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

Функціонування електронного правосуддя в Україні має забезпечити Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (далі – ЄСІТС), створення якої передбачено змінами до процесуальних кодексів, що набрали чинності у грудні 2017 року. ЄСІТС функціонуватиме у судах, Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Державній судовій адміністрації України, їх органах та підрозділах і, таким чином, має забезпечити автоматизацію робочих процесів та оптимізацію документообігу системи правосуддя.

Вища рада правосуддя приділяє велику увагу питанням інформатизації та оптимізації робочих процесів у судах та органах судової влади. Так, 10 травня 2018 року рішенням Вищої ради правосуддя утворено Постійну комісію Вищої ради правосуддя з питань Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Зазначеною робочою групою постійно збираються відомості про всі недоліки, про які повідомляють суди, адвокати або інші учасники процесів та аналізуються прогалини. Створення та запуск ЄСІТС перебуває на контролі Вищої ради правосуддя.

Вища рада правосуддя утворила Координаційний комітет з питань реалізації та впровадження цифрового проекту у сфері правосуддя, таке рішення Рада прийняла на засіданні 11 травня 2021 року. Координаційний комітет – тимчасовий колегіальний консультативно-дорадчий орган Вищої ради правосуддя, утворений з метою забезпечення узгоджених дій для вироблення пріоритетів та механізму розвитку електронного правосуддя.

До складу Координаційного комітету увійшли представники Вищої ради правосуддя, Міністерства цифрової трансформації України, Державної судової адміністрації України, Верховного Суду, Міністерства юстиції України, Ради суддів України, Національної школи суддів України, народні депутати та інші.

Крім того, між Вищою радою правосуддя та Міністерством цифрової трансформації України підписано Меморандум щодо співробітництва у сфері цифрового розвитку та впровадження цифрових інновацій в системі правосуддя України.

Отже, враховуючи обсяг повноважень Вищої ради правосуддя, її місце в системі правосуддя, та з метою виконання усіх її функцій і завдань, забезпечення належних умов праці членам Вищої ради правосуддя та співробітникам секретаріату, необхідним є збільшення видатків загального фонду у Державному бюджеті на 2022 рік на загальну суму 40 249,7 тис. грн, що сприятиме успішній реалізації бюджетної програми «Забезпечення засад функціонування незалежної судової влади». Це дасть конституційному органу можливість і надалі виконувати державні функції щодо забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного, високопрофесійного корпусу суддів, а також удосконалювати законодавство, що регламентує діяльність судової системи України.